

ЗАЦВЕРДЖАНА
Пастанова
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь
27.07.2017 № 93

Вучэбная праграма па вучэбным прадмеце
«Замежная мова
(англійская, нямецкая, французская, іспанская, кітайская)»
для X – XI класаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай мовай навучання і выхавання
(базавы і павышаны ўзроўні)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

У сучасным свеце замежная мова разглядаецца як сродак фарміравання і выхавання маральна адказнай асобы, як сродак зносін, пазнання, асэнсавання і інтэрпрэтацыі фактаў іншай культуры. Галоўнае прызначэнне замежных моў — забяспечваць узаемадзеянне і супрацоўніцтва народаў, выключаць магчымасці негатыўнага ўплыву на працэс нацыянальнай самаідэнтыфікацыі і культурнага самавызначэння асобы; павышаць гатоўнасць чалавека да асобнай і прафесійнай самарэалізацыі праз выкарыстанне замежнай мовы нараўне з роднай мовай у якасці матэрыяльнай формы функцыянавання свайго мыслення. Валоданне замежнымі мовамі — важная перадумова адаптацыі чалавека ў жыцці ў глабалізаваным свеце.

Вучэбны прадмет «Замежная мова» прызначаны служыць фарміраванню полікультурнай асобы. Адпаведна, працэс навучання замежнай мове накіраваны на падрыхтоўку вучняў да розных форм адносін і зносін паміж індывідамі і групамі, якія належаць да розных культур.

Магчымасці вучэбнага прадмета «Замежная мова» ў падрыхтоўцы вучня да міжкультурнай камунікацыі надзвычай вялікія. Вучань далучаецца да духоўнага багацця іншых народаў; у яго фарміруецца вобраз свету, які адпавядае сацыяльным, палітычным і культурным рэаліям сучаснай рэчаіснасці; фарміруецца другасная кагнітыўная свядомасць, якая забяспечвае ўвесь комплекс іншамоўнай камунікатыўнай дзейнасці; адбываецца развіццё маўленчых працэсаў і маўленчых механізмаў, здольнасці перадаваць у ходзе іншамоўных зносін уласныя думкі і пачуцці; узнікаюць перадумовы для развіцця асобы вучня праз узбагачэнне эмацыянальна-пачуццёвай сферы асобы. Моўныя здольнасці фарміруюцца ў адзінстве параджэння маўлення і ўспрымання маўлення.

Мэты навучання замежнай мове

Генеральная мэта навучання замежнай мове заключаецца ў фарміраванні вучняў як суб'ектаў міжкультурнай камунікацыі праз авалоданне імі іншамоўнай камунікатыўнай кампетэнцыяй і развіццём у іх якасцей полікультурнай асобы, запатрабаваных сучасным інфармацыйным грамадствам ва ўмовах глабалізацыі. Генеральная мэта прадугледжвае пастаноўку і рэалізацыю адукацыйных, развіццёвых і выхаваўчых мэт у іх адзінстве.

Адукацыйныя мэты: моўнае і маўленчае развіццё асобы вучня

шляхам забеспячэння практычнага валодання замежнай мовай як эфектыўным сродкам зносін у адзінстве яго кагнітыўнай, камунікатыўнай і экспрэсіўнай функцый; засваенне і актуалізацыя ведаў пра вивучаемую замежную мову; авалоданне навыкамі і ўменнямі іншамоўнай маўленчай дзейнасці (успрыманне і разуменне іншамоўнага маўлення на слых, гаварэнне, чытанне, пісьмо і пісьмовае маўленне).

Развіццёвыя мэты: забяспечваюць кагнітыўнае, камунікатыўнае, эмацыянальнае развіццё вучняў; авалоданне спосабамі фарміравання і фармулявання думкі на замежнай мове; развіццё лінгвістычнага кампанента гуманітарнага мыслення; узбагачэнне эмацыянальна-пачуццёвай сферы асобы.

Выхаваўчыя мэты: забеспячэнне ўзбагачэння духоўнага свету вучняў, выхавання ў іх культуры мыслення, пачуццяў, паводзін; развіцця гуманістычных каштоўнасных арыентацый, уменняў ажыццяўляць зносіны ў кантэксце дыялогу культур; фарміраванне псіхалагічнай гатоўнасці да міжмоўнай міжкультурнай камунікацыі; адаптацыі асобы да іншага сацыяльнага асяроддзя.

Задачы замежнай мовы як вучэбнага прадмета:

- развіццё камунікатыўнай культуры вучняў, засваенне імі вуснага і пісьмовага маўлення на ўзроўні, які з'яўляецца дастатковым для адэкватнай трактоўкі інфармацыі, якая перадаецца і прымаецца;

- кагнітыўнае развіццё вучняў, якое праяўляецца ў пераструктураванні асобных фрагментаў індывідуальнага вобраза карціны свету і ўспрыманні свету вивучаемай мовы праз штучна фарміруемы ў свядомасці лінгвадыдактычны канструкт, што дазваляе ўспрымаць даступны пазнанню свет у адпаведнасці з яго (гэтага свету) уласнымі сацыяльнымі, палітычнымі, культурнымі, моўнымі рэаліямі, а не праз проста пераклад на гэтую мову схем роднай, нацыянальнай карціны свету;

- сацыякультурнае развіццё асобы, арыентаванае на ўспрыманне «іншага» ў яго непадобнасці праз пазнанне каштоўнасцей новай культуры ў дыялогу з роднай; супастаўленне вивучаемай мовы з роднай і культуры гэтай мовы з нацыянальнай; фарміраванне ўменняў прадстаўляць сваю краіну і культуру ва ўмовах іншамоўных міжкультурных зносін;

- развіццё каштоўнасных арыентацый вучняў, якое ажыццяўляецца праз фарміраванне гуманістычнай пазіцыі асобы шляхам стварэння ўмоў для ўзбагачэння адпаведнага канструктыўнага вопыту эмацыянальна-пачуццёвых адносін як важнейшага фактару ўзнікнення ў чалавека

станоўчага ўспрымання «іншага», паважлівых адносін да яго, прызнанне разнастайнасці культур; з'яўленне ў вучняў імкнення да супрацоўніцтва і ўзаемадзеяння з іншымі народамі;

- развіццё матывацыі да вывучэння замежнай мовы праз фарміраванне патрэбнасцей лепш і дакладней разумець навакольны свет і быць зразуметым ім; усведамленне важнасці валодання замежнай мовай для сацыялізацыі ў сучасным свеце;

- развіццё самаадукацыйнага патэнцыялу вучняў, забеспячэнне іх гатоўнасці да самастойнай працы над мовай, у тым ліку неабходнымі тэхнікамі вучэбна-пазнавальнай працы, стратэгіямі самааналізу і саманазірання.

У якасці комплексных характарыстык, што выражаюць змест задач, разглядаюцца кампетэнцыі, таму што яны задаюць нормы і патрабаванні да валодання замежнай мовай, якія дазваляюць прасачыць ступень сумеснай рэалізацыі мэт і задач.

Міжкультурная кампетэнцыя — стратэгічная кампетэнцыя, валоданне якой заклікана забяспечыць асэнсаванне вучнямі іншай сацыякультуры, пазнанне імі сэнсавых арыенціраў іншага лінгвасоцыуму, уменне бачыць падабенства і адрозненне паміж культурамі і ўлічваць іх у працэсе іншамоўных зносін.

Камунікатыўная кампетэнцыя — валоданне сукупнасцю маўленчых, моўных, сацыякультурных норм вывучаемай мовы, а таксама кампенсаторнымі і вучэбна-пазнавальнымі ўменнямі, якія дазваляюць выпускніку ўстанова агульнай сярэдняй адукацыі рашаць маўленчыя, адукацыйныя, пазнавальныя і іншыя задачы, што стаяць перад ім. У склад гэтай інтэграцыйнай кампетэнцыі ўваходзяць моўная, маўленчая, сацыякультурная, вучэбна-пазнавальная, кампенсаторная кампетэнцыі, якія разглядаюцца як субкампетэнцыі.

Маўленчая кампетэнцыя — сукупнасць навыкаў і ўменняў маўленчай дзейнасці (гаварэнне, успрыманне на слых, чытанне, пісьмо), веданне норм маўленчых паводзін; набыццё на гэтай аснове вопыту іх выкарыстання для пабудовы лагічнага і звязнага па форме і змесце выказвання, а таксама для тлумачэння сэнсу выказванняў іншых людзей.

Моўная кампетэнцыя — сукупнасць моўных ведаў аб правілах функцыянавання моўных сродкаў (фанетычных, арфаграфічных, лексічных і граматычных) у маўленні і навыкаў іх выкарыстання з камунікатыўнымі мэтамі.

Сацыякультурная кампетэнцыя — сукупнасць ведаў пра нацыянальна-культурную спецыфіку краін вывучаемай мовы, уменняў будаваць свае маўленчыя і немаўленчыя паводзіны ў адпаведнасці з гэтай спецыфікай, уменне прадстаўляць на гэтай аснове сваю краіну і яе культуру ва ўмовах іншамоўных між-культурных зносін.

Кампенсаторная кампетэнцыя — сукупнасць уменняў выкарыстоўваць дадатковыя вербальныя сродкі і невербальныя спосабы для рашэння камунікатыўных задач ва ўмовах дэфіцыту існуючых моўных сродкаў.

Вучэбна-пазнавальная кампетэнцыя — сукупнасць агульных і сацыяльных вучэбных уменняў, неабходных для ажыццяўлення самастойнай дзейнасці па авалоданні замежнай мовай, вопыт іх выкарыстання.

Паслядоўнае і ўзаемазвязанае авалоданне пазначанымі ключавымі кампетэнцыямі забяспечвае фарміраванне ў вучняў адпаведных кампетэнтнасцей.

У сваёй сукупнасці мэты і задачы прадугледжваюць праектаванне і арганізацыю адукацыйнага працэсу на аснове патрабаванняў асобна-арыентаванага, кампетэнтнаснага, камунікатыўнага, кагнітыўнага і сацыякультурнага падыходаў у іх адзінстве. Адсюль вынікае, што ў якасці важнейшых прынцыпаў ажыццяўлення адукацыйнага працэсу вызначаюцца наступныя:

- забеспячэнне разумення культуры і ладу жыцця іншага народа і гатоўнасць «успрымаць іншага ў яго непадобнасці», усведамленне вучнямі прыналежнасці да роднай культуры;
- адзінства рэалізацыі камунікатыўнай, культурна-прагматычнай і аксіялагічнай функцый вывучаемай мовы;
- арыентацыя працэсу навучання на забеспячэнне дыялогу культур на аснове ўсебаковага ўліку ўзаемасувязей: мова — мысленне — культура;
- забеспячэнне сацыялізацыі вучняў сродкамі замежнай мовы;
- арганізацыя навучання замежнай мове як сродку іншамоўных зносін на аснове мадэліравання сітуацый міжкультурнай камунікацыі.

Выкладзеныя палажэнні вызначаюць патрабаванні да зместу адукацыі.

Агульныя патрабаванні да зместу адукацыі

Змест вучэбнага прадмета «Замежная мова» вызначаецца ў адзінстве прадметнага і эмацыянальна-каштоўнаснага кампанентаў.

Эмацыянальна-каштоўнасны кампанент зместу адукацыі ўключае сукупнасць адносін асобы да сусветнай моўнай і культурнай спадчыны, да працэсу авалодання ёй з мэтай асобаснага росту; забяспечвае набыванне вопыту іншамоўных зносін шляхам рэфлексіі, самапазнання, самавызначэння. Працэс авалодання замежнай мовай набывае для вучня асобасны сэнс.

Прадметны змест адукацыі ўключае наступныя кампаненты:

- сферы зносін і прадметна-тэматычны змест маўлення;
- віды маўленчай дзейнасці і моўны матэрыял;
- сацыякультурныя веды: культуразнаўчыя, краіназнаўчыя і лінгвакраіназнаўчыя;
- кампенсаторныя і вучэбна-пазнавальныя ўменні і навыкі самастойнай работы з іншамоўным матэрыялам.

Прадметны кампанент зместу забяспечвае валоданне замежнай мовай як сродкам міжкультурных зносін.

Адбор зместу вучэбнага матэрыялу, які патрэбна засвоіць, ажыццяўляецца на аснове наступных метадалагічных арыенціраў:

- накіраванасць педагагічнага працэсу на падрыхтоўку да міжкультурных зносін;
- усебаковы ўлік узаемасувязей: мова — мысленне — культура;
- прад'яўленне каштоўнасцей пазнавальнай культуры ў дыялогу з роднай;
- інтэграцыя моўнага, сацыякультурнага, аксіялагічнага кампанентаў у змесце навучання;
- аўтэнтычнасць і каштоўнасць значнасць іншамоўных матэрыялаў;
- адпаведнасць вучэбнага матэрыялу сучасным гутарковым нормам вывучаемай мовы.

Структураванне вучэбнага матэрыялу ажыццяўляецца на аснове наступных патрабаванняў:

- бесперапыннае канцэнтрычнае прад'яўленне і назапашванне ведаў;
- паэтапнае фарміраванне навыкаў і ўменняў;
- пераемнасць этапаў працэсу авалодання замежнай мовай;
- пастаянная апора на моўны, маўленчы і асобасны суб'ектны вопыт вучняў;
- спалучанасць у авалоданні маўленнем і сістэмай мовы;
- стварэнне магчымасцей для фарміравання ўменняў самастойнай работы з іншамоўнымі інфармацыйнымі крыніцамі з самаадукацыйнай мэтай.

Спецыфіка зместу моўнай адукацыі прадугледжвае паслядоўны ўлік у адукацыйным працэсе наступных асноўных палажэнняў камунікатыўна

арыентаванага навучання:

- ажыццяўленне адукацыйнага працэсу ва ўмовах, набліжаных да рэальных зносін;
- мадэляванне сітуацый зносін, якія стымулююць вучняў да вырашэння камунікатыўных задач у працэсе вывучэння замежнай мовы;
- выкарыстанне камунікатыўна арыентаваных заданняў на аснове імітацыйных, гульнявых і свабодных зносін;
- сітуацыўна абумоўленае авалоданне лексікай і граматыкай вывучаемай мовы;
- актыўнае ўцягванне вучняў у працэс зносін у якасці маўленчых партнёраў;
- стварэнне матывацыйнай гатоўнасці і патрэбнасці вучняў успрымаць і засвойваць вучэбны матэрыял ва ўмовах, набліжаных да рэальных зносін.

Сферы зносін і прадметна-тэматычны змест маўлення

Х–ХІ класы

Сацыяльна-бытавая сфера. Сям'я. Віды жылля.

Вучэбна-працоўная сфера. Выбар прафесіі. Адукацыя.

Сацыяльна-культурная сфера. Сродкі масавай інфармацыі. Мастацтва. Моладзь і грамадства. Міжнароднае супрацоўніцтва. Нацыянальны характар.

Сацыяльна-пазнавальная сфера. Навука і тэхніка. Знакамітыя людзі Рэспублікі Беларусь і краін вывучаемай мовы. Турызм. Экалогія. Сацыякультурны партрэт Рэспублікі Беларусь і краін вывучаемай мовы.

Маўленчыя ўменні

Успрыманне і разуменне маўлення на слых — уменне разумець іншамоўнае маўленне ў працэсе непасрэдных зносін з суб'едзікам, уменне разумець разнажанравыя аўдыя- і відэа-тэксты з рознай паўнатай і дакладнасцю пранікнення ў іх змест.

Гаварэнне — уменне ажыццяўляць дыялагічныя, маналагічныя і полілагічныя зносіны ў адпаведнасці з мэтамі, задачамі і ўмовамі камунікацыі, з захаваннем норм маўленчага і немаўленчага этыкету.

Чытанне — уменне чытаць і разумець разнажанравыя тэксты з рознай паўнатай і дакладнасцю пранікнення ў іх змест у залежнасці ад віду чытання і далейшага выкарыстання інфармацыі.

Пісьмовае маўленне — уменне прадуцыраваць розныя віды пісьмовых тэкстаў у адпаведнасці з нормамі, прынятымі ў краінах вывучаемай мовы, з улікам камунікатыўных задач і адрасата.

Моўныя веды і навькі

Веды аб сістэме вывучаемай мовы, правілах функцыянавання моўных сродкаў (фанетычных, лексічных, граматычных) у маўленні і навькі іх выкарыстання ў камунікатыўных мэтах.

Сацыякультурныя веды і ўменні

Веданне сацыякультурнага кантэксту сваёй краіны і краін вывучаемай мовы, уменне наладжваць свае маўленчыя і немаўленчыя паводзіны ў адпаведнасці з іх спецыфікай, уменне прадстаўляць сваю краіну і яе культуру ва ўмовах іншамоўных міжкультурных зносін.

Кампенсаторныя ўменні

Уменні выкарыстоўваць розныя вербальныя і невербальныя сродкі для кампенсацыі прабелаў у камунікацыі ва ўмовах дэфіцыту моўных сродкаў, недахопу маўленчага і сацыяльнага вопыту.

Вучэбна-пазнавальныя ўменні

Агульныя і спецыяльныя вучэбныя ўменні, неабходныя для ажыццяўлення самастойнай пазнавальнай дзейнасці па авалоданні іншамоўным маўленнем і культурай краін вывучаемай мовы.

* * *

Змест навучання пададзены ў вучэбнай праграме праз прадметна-тэматычны змест зносін, патрабаванні да практычнага валодання відамі маўленчай дзейнасці, моўны матэрыял (фанетыка, лексіка, граматыка).

У прадметна-тэматычным змесце абазначаны асноўныя камунікатыўныя задачы для вывучэння на базавым узроўні (прамы шрыфт) і павышаным узроўні (прамы шрыфт і курсіў).

Патрабаванні да практычнага валодання відамі маўленчай дзейнасці — працягласць гучання тэксту, колькасць рэплік на кожнага суб'ядзінаўца ў дыялагічным маўленні, аб'ём выказвання ў маналагічным маўленні, аб'ём тэксту для чытання, аб'ём тэксту для пісьмовага маўлення — задаюць асноўныя параметры для ўсіх відаў маўленчай дзейнасці. Дадзеныя параметры, а таксама аб'ём прадуктыўнага і рэцэптыўнага лексічнага мінімуму абазначаюцца наступным чынам: першая лічба абазначае патрабаванні для базавага ўзроўню, другая — для павышанага ўзроўню. Напрыклад, працягласць гучання тэксту — 2—2,5 мін; прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак; рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак; агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1740—2020 лексічных адзінак; агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 1110—1640 лексічных адзінак.

Граматычны матэрыял, які падлягае вывучэнню, аднолькавы для ўсіх відаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі. Патрабаванні да валодання

граматычным матэрыялам адрозніваюцца аб'ёмам яго прадуктыўнага засваення. Граматычныя з'явы для рэцэптыўнага засваення, адзначаныя зорачкай (*), прызначаны для прадуктыўнага засваення на павышаным узроўні.

Больш высокія патрабаванні да валодання моўным і маўленчым матэрыялам пры вывучэнні замежнай мовы на павышаным узроўні забяспечаць больш высокі ўзровень фарміравання ў вучняў моўных навыкаў і маўленчых уменняў, што будзе праяўляцца ў іх здольнасці больш якасна вырашаць камунікатыўныя задачы.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА ПРАДМЕТА

Х КЛАС

105/175 гадзін

ПРАДМЕТНА-ТЭМАТЫЧНЫ ЗМЕСТ ЗНОСІН

Сфера зносін	Прадметна-тэматычны змест	Камунікатыўныя задачы
		У канцы года вучань павінен умець
Сацыяльна-бытавая	Віды жылля	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць пра віды жылля ў Рэспубліцы Беларусь; • распытаць пра віды жылля ў краіне вывучаемай мовы; • параўнаць віды жылля ў Рэспубліцы Беларусь і краіне вывучаемай мовы; • апісаць свой дом/кватэру (сваёй мары); • <i>параўнаць перавагі і недахопы пражывання ва ўласным і шматкватэрным доме;</i> • <i>выказаць меркаванні аб перспектывах развіцця жылля ў будучыні</i>
Вучэбна-працоўная	Адукацыя	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць пра сістэму адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь; • распытаць пра сістэму адукацыі ў краіне вывучаемай мовы; • параўнаць сістэмы адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь і ў краіне вывучаемай мовы; • <i>абмеркаваць актуальныя праблемы сістэмы адукацыі;</i> • <i>выказаць меркаванні аб перспектывах развіцця адукацыі ў будучыні</i>
Сацыяльна-культурная	Сродкі масавай інфармацыі	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць пра розныя крыніцы інфармацыі (друкаваныя выданні, радыё, тэлебачанне, інтэрнэт) у Рэспубліцы Беларусь;

		<ul style="list-style-type: none"> • распытаць пра розныя крыніцы ін-фармацыі (друкаваныя выданні, радыё, тэлебачанне, інтэрнэт) у краіне вывучаемай мовы; • абмеркаваць цікавы артыкул/тэле-перадачу; • зрабіць кароткі агляд асноўных навін; • <i>ацаніць вядомыя беларускія і іншыя моўныя газеты і часопісы</i> • <i>выказаць меркаванне аб будучым сродкаў масавай інфармацыі</i>
	Мастацтва	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць пра вядомага мастака, скульптара, фатографа і яго творы; • парэкамендаваць наведаць выставу/музей; • абмяняцца ўражаннямі аб выставе/музеі; • расказаць пра вядомыя помнікі архі-тэктуры Рэспублікі Беларусь; • распытаць пра вядомыя помнікі архі-тэктуры краін вывучаемай мовы • <i>расказаць пра віды мастацтва і свае перавагі</i> • <i>абмеркаваць ролю мастацтва ў жыцці чалавека</i>
	Моладзь грамадства	<ul style="list-style-type: none"> і. Расказаць пра маладзёжныя арганізацыі ў Рэспубліцы Беларусь і іх дзейнасць; • распытаць пра маладзёжныя арганізацыі ў краіне вывучаемай мовы і іх дзейнасць; • расказаць аб асабістым ўдзеле ў працы маладзёжнай арганізацыі / саюза/ аб'яднання; • <i>выказаць меркаванне аб праблемах моладзі ў сучасным грамадстве;</i> • <i>даказаць важнасць удзелу моладзі ў грамадскім жыцці;</i> <i>пераканаць прыняць удзел у акцыі/валанцёрскім руху</i>
Сацыяльна-пазнавальная	Навука тэхніка	<ul style="list-style-type: none"> і. <i>Расказаць пра сучасныя навуковыя дасягненні/адкрыцці</i> • <i>абмеркаваць станоўчыя і адмоўныя бакі навуковага прагрэсу</i> • <i>расказаць пра знакамітых вучоных Рэспублікі Беларусь і краін вывучаемай мовы/свету</i> • <i>абмеркаваць магчымасці супрацоў-ніцтва Рэспублікі Беларусь з другімі краінамі ў сферы навукі і тэхнікі;</i> • <i>выказаць меркаванне аб прыярытэтных напрамках развіцця навукі і тэхнікі ў XXI стагоддзі;</i> • <i>даказаць важнасць развіцця навукі і тэхнікі для</i>

Знакамітыя людзі Рэспублікі Беларусь краін вывучаемай мовы	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Расказаць пра знакамітых людзей Рэспублікі Беларусь;</i> • <i>распытаць пра знакамітых людзей краіны і вывучаемай мовы;</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>апісаць уклад знакамітай асобы ў развіццё грамадства/навукі/ культуры;</i> • <i>пракаменціраваць выказванні знакамітых людзей;</i> • <i>выказаць меркаванне наконт ролі асобы ў развіцці грамадства</i>
--	---

ПАТРАБАВАННІ ДА ПРАКТЫЧНАГА ВАЛОДАННЯ ВІДАМІ МАЎЛЕНЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Успрыманне і разуменне маўлення на слых

Вучні п а в і н н ы р а з у м е ц ь на слых пры непасрэдных зносінах і ў гуказапісе/відэазапісе:

- ♦ асноўны змест аўдыя- і відэатэкстаў, якія пабудаваны на вывучаным матэрыяле і змяшчаюць 3—4 % незнаёмых слоў, значэнне якіх можна зразумець з дапамогай моўнай або кантэкстуальнай здагадкі;
- ♦ адносна поўна разумець змест тэкстаў, якія пабудаваны на вывучаным матэрыяле і змяшчаюць 2—3 % незнаёмых слоў, пра значэнне якіх можна здагадацца.

Віды тэкстаў: апавяданне, біяграфія, інтэрв’ю, аб’ява, размова па тэлефоне, фрагмент радыёпраграмы, відэафільма, тэленавіны.
Працягласць гучання тэксту — 2—2,5 мін.

Гаварэнне

Дыялагічнае маўленне

Вучні п а в і н н ы ў м е ц ь:

- ♦ запытваць і паведамляць інфармацыю, вызначаную прадметна-тэматычным зместам зносін;
- ♦ выказаць свае адносіны і даведвацца пра меркаванне суб’ядніка наконт атрыманай інфармацыі, даваць эмацыянальную ацэнку;
- ♦ аргументаваць сваё меркаванне ў дыскусіі.

Віды дыялогу: дыялог-распытванне, дыялог — абмен думкамі, інтэрв’ю, дыялог-разважанне.

Колькасць рэплік на кожнага суб’ядніка — 7—8.

Маналагічнае маўленне

Вучні п а в і н н ы ў м е ц ь рабіць падрыхтаваныя і непадрыхтаваныя

паведамленні па тэме/праблеме/сітуацыі:

- ♦ апісваць і параўноўваць прадметы, факты, з’явы;
- ♦ расказваць аб пачутым/прачытаным/убачаным з выкарыстаннем эмацыянальна-ацэначных меркаванняў;
- ♦ спалучаць апісанне і апавяданне з разважаннем і выказваннем асабістай ацэнкі.

Віды маналагічнага выказвання: апісанне, апавяданне, разважанне, ацэначнае меркаванне.

Аб’ём выказвання — не менш за 12—16 фраз.

Чытанне

Вучні п а в і н н ы р а з у м е ц ь тэксты з рознай паўнатай, дакладнасцю і глыбінёй пранікнення ў іх змест у залежнасці ад віду чытання:

- ♦ разумець асноўны змест нескладаных аўтэнтычных мастацкіх, навукова-папулярных і публіцыстычных тэкстаў (азнаямленчае чытанне);
- ♦ поўна і дакладна разумець змест нескладаных аўтэнтычных мастацкіх і навукова-папулярных тэкстаў (вывучальнае чытанне);
- ♦ знаходзіць неабходную/значную інфармацыю ў тэкстах публіцыстычнага і прагматычнага характару (праглядальнае/пошукавае чытанне);
- ♦ ацэньваць важнасць і навізну выбранай інфармацыі і выказваць свае адносіны да яе;
- ♦ вызначаць галоўную ідэю і задуму аўтара.

Тэксты, прызначаныя для азнаямленчага чытання, могуць уключаць да 4—5 % незнаёмых слоў, пра значэнне якіх можна здагадацца. Аб’ём тэксту — прыкладна 3000—4000 друкаваных знакаў з прабеламі.

Тэксты для вывучальнага чытання могуць уключаць да 3—4 % незнаёмых слоў, раскрыццё значэння якіх магчыма пры выкарыстанні двухмоўнага слоўніка. Аб’ём тэксту — прыкладна 2500—3500 друкаваных знакаў з прабеламі.

Для навучання праглядальнаму/пошукаваму чытання мэтазгодна выкарыстоўваць адзін або некалькі разнажанравых тэкстаў.

Віды тэкстаў: апавяданне, артыкул у газеце/часопісе, праграма

спектакля, аб'ява, рэклама.

Пісьмовае маўленне

Вучні п а в і н н ы ў м е ц ь прадудыраваць нескладаныя віды тэкстаў у адпаведнасці з нормамі, прынятымі ў краіне вывучаемай мовы:

- ♦ пісаць віншаванні, запрашэнні, прыватныя пісьмы;
- ♦ пісаць кароткую аўтабіяграфію, запаўняць анкету;
- ♦ каратка выкладаць змест праслуханага/прачытанага тэксту;
- ♦ пісаць міні-сачыненне па прапанаванай тэме/праблеме.

Аб'ём тэксту — 100—150 слоў.

МОЎНЫ МАТЭРЫЯЛ

АНГЛІЙСКАЯ МОВА

Фанетыка

Удасканаленне слыхавымаўленчых і рытміка-інтанацыйных навыкаў вучняў на аснове вывучаемага моўнага і маўленчага матэрыялу.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1740—2020 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 1110—1640 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: складаныя прыметнікі і назоўнікі. Суфіксы назоўнікаў *-ment, -ist*; прыметнікаў *-(ic)al, -ive*; дзеясловаў *-en, -fy*. Прыстаўкі *ir-, im-, il-*.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Назоўнік: сістэматызацыя ўтварэння множнага ліку.

Артыкль: ужыванне артыкля з назвамі газет, часопісаў, маладзёжных арганізацый; ужыванне/адсутнасць артыкля ва ўстойлівых словазлучэннях.

Дзеяслоў: спосабы выражэння дзеянняў у прошлым (*Past Simple – Past Continuous, Past Perfect*).

Герундый: ужыванне пасля дзеясловаў з прыназоўнікамі.

С і н т а к с і с

Простая і ўскосная мова.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

**Інфінітыў*: аб'ектны інфінітыўны зварот (*Complex Object*).

Адваротны парадак слоў у сказе з *hardly / scarcely...when, no sooner...than*.
Сцвярджальныя, адмоўныя і пыталыныя формы *Future Continuous, Past Perfect Continuous, Present Continuous Passive*.

*Умоўны лад.

НЯМЕЦКАЯ МОВА

Фанетыка

Дзяленне сказаў на сэнсавыя групы. Інтанацыя складаназлучаных сказаў, якія складаюцца з некалькіх меладычных груп.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1740—2020 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 1110—1640 лексічных адзінак.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Морфалогія

Назоўнік: скланенне ўласных імён. Асобыя выпадкі ўтварэння множнага ліку (сістэматызацыя): *назоўнікі на -um, -ion: das Datum — die Daten, das Zentrum — die Zentren, das Museum — die Museen, das Stadion — die Stadien, das Studium — die Studien*; змяненне слова: *der Kaufmann — die Kaufleute, der Rat — die Ratschläge, der Seemann — die Seeleute, das Unglück — die Unglücksfälle*; множны лік для размежавання назоўнікаў, розных па значэнні: *der Band (кніжны том) — die Bände, das Band (стужка) — die Bänder; die Bank (лаўка) — die Bänke, die Bank (банк) — die Banken; der Strauß (букет) — die Stäube, der Strauß (спрысц) — die Strauße; der Verdienst (заробак) — die Verdienste, das Verdienst (заслуга) — die Verdienste; das Wort (слова як звязнае маўленне) — die Worte, das Wort (слово) — die Wörter*.

Назоўнікі без формы множнага ліку: субстантываваныя інфінітывы; рэчыўныя невылічальныя, абстрактныя, зборныя назоўнікі; назоўнікі меры і вагі (выключэнне складаюць назоўнікі жаночага роду). Назоўнікі без формы адзіночнага ліку: некаторыя групы асоб: *die Leute, die Eltern, die Geschwister*; назоўнікі: *die Finanzen, die Ferien, die Kosten, die Makkaroni, die Möbel, die Papiere* (дакументы), *die Shorts, die Spagetti*.

Артыкль: ужыванне артыкля з геаграфічнымі назвамі.

Дзеяслоў: часавая форма дзеяслова *Plusquamperfekt Aktiv* для выражэння перадпрошлага часу.

Займеннік: адносныя займеннікі *der, die, das*.

С і н т а к с і с

Складаназалежныя сказы з даданымі сказамі часу са злучнікамі *wenn, als, nachdem*. Даданыя азначальныя сказы з адноснымі займеннікамі *der, die, das, die* ў назоўным і вінавальным склонах.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Назоўнік: скланенне геаграфічных назваў.

Субстантываваныя дзеепрыслоўі: *Partizip I, Partizip II*.

Скланенне субстантываваных прыметнікаў, дзеепрыслоўяў.

Дзеяслоў: часавыя формы дзеясловаў прошлага часу *Perfekt / Plusquamperfekt Passiv*.

С і н т а к с і с

Складаназалежныя сказы з даданымі сказамі часу са злучнікамі *während, bevor*; даданыя азначальныя сказы з адноснымі займеннікамі *der, die, das, die*.

Сказы са злучнікам *je...desto*.

ФРАНЦУЗСКАЯ МОВА

Фанетыка

Удасканаленне слыхавымаўленчых і рытміка-інтанацыйных навыкаў вучняў на аснове вывучаемага моўнага і маўленчага матэрыялу.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1740—2020 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 1110—1640 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: суфіксы прыметнікаў *-ible, -able*; адмоўныя прыстаўкі *in-, im-, il-, ir-, mé-, dé-*; прыстаўка сумеснага дзеяння *co-*. Сістэматызацыя спосабаў словаўтварэння. Прэфіксы назоўнікаў: *anti-, contre-, auto-, bio-, géo-, hydro-, mono-, poly-, néo-, philo-, télé-, extra-, archi-, hyper-, super-*. Абрэвіятуры.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Артыкль: сістэматызацыя ўжывання: артыкля (незначальнага, азначальнага, частковага); назоўнікаў і прыметнікаў мужчынскага і жаночага роду ў адзіночным і множным ліку; асабовых займеннікаў.

Дзеяслоў: умоўны лад: *le subjonctif présent* у простым, даданым дапаўняльным і акалічнасных сказах; дапасаванне часоў (план прошлага часу).

Прыслоўе: прыслоўі часу *aujourd'hui – ce jour-là, hier – la veille, demain – le lendemain*.

С і н т а к с і с

Складаназалежныя сказы з даданымі прычыны і мэты.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

*Неасабовыя формы дзеяслова: *l'infinitif présent, l'infinitif passé*.

*Аддзеяслоўны прыметнік: *l'adjectif verbal. Le participe présent, le participe passé*.

ІСПАНСКАЯ МОВА

Фанетыка

Удасканаленне слыхавымаўленчых і рытміка-інтанацыйных навыкаў вучняў на аснове вывучаемага моўнага і маўленчага матэрыялу.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1740—2020 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 1110—1640 лексічных адзінак.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Займеннік: прыналежныя займеннікі (поўная форма) у ролі прыметнікаў і назоўнікаў.

Дзеяслоў: сістэматызацыя ўсіх вывучаных трывальна-часавых форм *Modo Indicativo (Pretérito Perfecto, Pretérito Indefinido, Pretérito Imperfecto, Pretérito Pluscuamperfecto, Futuro Simple)*, *Modo Subjuntivo (Presente de Subjuntivo, Imperfecto de Subjuntivo)* і *Modo Potencial (Simple)*. Дапасаванне часоў у *Modo Indicativo*. Простая і ўскосная мова.

Прыназоўнік: прыназоўнікавае кіраванне дзеясловаў.

С і н т а к с і с

Складаназалежныя сказы з даданымі ўмовы I, II тыпаў.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

*Словаўтварэнне: суфіксы дзеясловаў *-ificar, -ecer*; прыстаўка *pre-*.

*Дзеяслоў: асаблівасці і ўжыванне дзеясловаў у *Futuro Compuesto de Indicativo, Potencial Compuesto*.

КІТАЙСКАЯ МОВА

ПАТРАБАВАННІ ДА ПРАКТЫЧНАГА ВАЛОДАННЯ ВІДАМІ МАЎЛЕНЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Успрыманне і разуменне маўлення на слых

Вучні п а в і н н ы р а з у м е ц ь на слых пры непасрэдных зносінах і ў гуказапісе:

- ♦ асноўны змест аўдыя- і відэатэкстаў, якія пабудаваны на вывучаным матэрыяле і змяшчаюць 3—4 % незнаёмых слоў, значэнне якіх можна зразумець з дапамогай моўнай або кантэкстуальнай здагадкі;
- ♦ адносна поўна разумець змест тэкстаў, якія пабудаваны на вывучаным матэрыяле і змяшчаюць 2—3 % незнаёмых слоў, пра значэнне якіх можна здагадацца.

Віды тэкстаў: апавяданне, інтэрв'ю, аб'ява, размова па тэлефоне, радыёпраграма, відэафільм, тэленавіны.

Працягласць гучання тэксту — 2—2,5 мін.

Гаварэнне

Дыялагічнае маўленне

Вучні п а в і н н ы ў м е ц ь:

- ♦ запытваць і паведамляць інфармацыю, вызначаную прадметна-тэматычным зместам зносін;
- ♦ выказваць свае адносіны і даведвацца пра меркаванне суб'яседніка наконт атрыманай інфармацыі;
- ♦ даваць эмацыянальную ацэнку атрыманай інфармацыі;
- ♦ аргументаваць сваё меркаванне ў дыскусіі.

Віды дыялогу: дыялог-распытванне, дыялог — абмен думкамі, інтэрв'ю, дыялог-палеміка.

Колькасць рэплік на кожнага суб'яседніка — 7—8.

Маналагічнае маўленне

Вучні п а в і н н ы ў м е ц ь рабіць падрыхтаваныя і непадрыхтаваныя паведамленні па тэме/праблеме/сітуацыі:

- ♦ апісваць і параўноўваць предметы, факты, з'явы;
- ♦ расказаць аб пачутым/прачытаным/убачаным з выкарыстаннем эмацыянальна-ацэначных меркаванняў;

♦ спалучаць апісанне і апавяданне з разважаннем і выказваннем асабістай ацэнкі.

Віды маналагічнага выказвання: апісанне, апавяданне, разважанне.

Аб'ём выказвання — 12—16 фраз.

Чытанне

Вучні п а в і н н ы р а з у м е ц ь тэксты, якія напісаны з дапамогай іерогліфаў, з рознай паўнотой, дакладнасцю і глыбінёй пранікнення ў іх змест у залежнасці ад віду чытання:

♦ разумець асноўны змест нескладаных аўтэнтчных мастацкіх, навукова-папулярных і публіцыстычных тэкстаў (азнаямленчае чытанне);

♦ поўна і дакладна разумець змест нескладаных аўтэнтчных мастацкіх і навукова-папулярных тэкстаў (вывучальнае чытанне);

♦ знаходзіць неабходную/значную інфармацыю ў тэкстах публіцыстычнага і прагматычнага характару (праглядальнае/пошукавае чытанне);

♦ ацэньваць важнасць і навізну выбранай інфармацыі і выказваць свае адносіны да яе;

♦ вызначаць галоўную ідэю і задуму аўтара.

Тэксты, прызначаныя для азнаямленчага чытання, могуць уключаць да 4—5 % незнаёмых слоў, пра значэнне якіх можна здагадацца. Аб'ём тэксту — 0,5—0,75 старонкі.

Тэксты для вывучальнага чытання могуць уключаць да 3—4 % незнаёмых слоў, раскрыццё значэння якіх магчыма пры выкарыстанні двухмоўнага слоўніка. Аб'ём тэксту — да 0,75 старонкі.

Для навучання праглядальнаму/пошукаваму чытання мэтазгодна выкарыстоўваць адзін або некалькі разнажанравых тэкстаў.

Віды тэкстаў: апавяданне, артыкул у газеце/часопісе, навуковы артыкул, праграма спектакля, аб'ява.

Вучні п а в і н н ы ў м е ц ь чытаць іерогліфы (250— 1250 адзінак).

Пісьмовае маўленне

Вучні п а в і н н ы ў м е ц ь прадучыраваць нескладаныя віды тэкстаў, якія напісаны з дапамогай іерогліфаў, у адпаведнасці з нормамі, прынятымі ў краіне вывучаемай мовы:

- ♦ пісаць віншаванні, запрашэнні, асабістыя пісьмы;
 - ♦ пісаць кароткую аўтабіяграфію, запаўняць анкету;
 - ♦ каратка выкладаць змест праслуханага/прачытанага тэксту;
 - ♦ пісаць міні-сачыненне па прапанаванай тэме/праблеме.
- Аб'ём тэксту — 100—150 слоў (да 0,75 старонкі).
 Вучні п а в і н н ы ў м е ц ь пісаць іерогліфы (250— 1250 адзінак).

МОЎНЫ МАТЭРЫЯЛ

Фанетыка

Інтанацыя складаназлучаных сказаў.

Інтанацыя складаназалежных сказаў.

Удасканаленне слыхавымаўленчых і рытміка-інтанацыйных навываў вучняў на аснове вывучаемага моўнага і маўленчага матэрыялу.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1740—2020 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 1110—1640 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: складаныя прыметнікі і назоўнікі.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Лічэбнік: дробы, працэнты, разрады.

Займеннік: пыталныя займеннікі з неазначальным значэннем; пыталныя займеннікі з агульным значэннем.

Дзеяслоў: сістэматызацыя мадальных дзеясловаў.

Дапаўненне патэнцыяльнасці: 下, 了, 动.

Выніковае дапаўненне: 着, 住..

Сінтаксіс

Складаназлучаныя сказы.

Складаназалежныя сказы.

Сказы, якія выражаюць існаванне або з'яўленне.

Сказы з састаўным дзеяслоўным выказнікам ...有...要做.

Канструкцыі, прыназоўнікі, злучнікі (尽管...但/也..., 即使...也..., 既然...就..., 无论...都/也, 只要...,才..., 多(么)...啊; 连...也/都; 一...就..., ...了...就..., 一...才..., 越...越..., 或者...或者..., ...得很,

先...接着..., 按..., 由...).

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

Канструкцыі, прыназоўнікі, злучнікі **哪怕...也; 不管...都/也; 够...了; 也/都...没/不, 就是...也, 等...就/在/才.**

Вучні п а в і н н ы в а л о д а ц ь **сацыякультурнымі ведамі і ўменнямі:**

- ♦ ведаць асаблівасці сістэмы адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь і краінах вывучаемай мовы;
- ♦ ведаць асноўныя сродкі масавай інфармацыі Рэспублікі Беларусь і краін вывучаемай мовы;
- ♦ ацэньваць уклад сваёй краіны і краін вывучаемай мовы ў развіццё сусветнай культуры, навукі і тэхнікі;
- ♦ умець расказаць замежнаму равесніку пра жыццё моладзі ў Рэспубліцы Беларусь;
- ♦ умець выкарыстоўваць клішэ і ўстойлівыя словазлучэнні, якія адлюстроўваюць асаблівасці культуры краін вывучаемай мовы, у межах вывучанай тэматыкі.

Вучні п а в і н н ы в а л о д а ц ь **кампенсаторнымі ўменнямі** ва ўсіх відах маўленчай дзейнасці:

успрыманне і разуменне маўлення на слых

- ♦ выкарыстоўваць атрыманую перад праслухоўваннем аўдыя- тэксту інфармацыю (уводзіны ў сітуацыю, тлумачэнне, папярэднія пытанні і інш.);
- ♦ прагназаваць змест аўдыятэксту па загалоўку, пачатку і канцоўцы тэксту, па апорных словах;
- ♦ выкарыстоўваць моўную і кантэкстуальную здагадку для аднаўлення прабелаў у змесце аўдыятэксту/выказвання;
- ♦ ігнараваць незнаёмыя словы, якія не ўплываюць на разуменне асноўнага зместу;
- ♦ удакладняць змест выказвання суб'ядніка з дапамогай мімікі і жэстаў, пытанняў, перапытвання;

чытанне

- ♦ прагназаваць змест па загалоўку, падзагалоўку тэксту, апорных словах, па сродках зрокавай нагляднасці;
- ♦ выкарыстоўваць тэкставыя апоры розных відаў (табліцы, графікі, шрыфтавыя выдзяленні);
- ♦ выкарыстоўваць моўную і кантэкстуальную здагадку;

- ♦ ігнараваць незнаёмыя словы, якія не ўплываюць на разуменне асноўнага зместу тэксту;
- ♦ выкарыстоўваць двухмоўныя слоўнікі;
- ♦ выкарыстоўваць розныя каментарыі;

гаварэнне

- ♦ звяртацца за дапамогай да суб'ядніка, выкарыстоўваючы перапытванне і сродкі зрокавай нагляднасці (карта, схема, расклад і інш.);
- ♦ удакладняць змест выказвання з дапамогай мімікі і жэстаў;
- ♦ выкарыстоўваць сінанімічныя сродкі з мэтай удакладнення, тлумачэння;

пісьмовае маўленне

- ♦ выкарыстоўваць элементы тэксту ў якасці змястоўных і моўных апор;
- ♦ выкарыстоўваць сінанімічныя сродкі для выказвання думкі.

Вучні п а в і н н ы в а л о д а ц ь **вучэбна-пазнавальнымі ўменнямі:**

- ♦ складаць план, фармуляваць тэзісы выказвання;
- ♦ знаходзіць і абагульняць неабходную інфармацыю на замежнай мове;
- ♦ выконваць самастойныя заданні рэпрадуктыўна-прадуктыўнага характару з выкарыстаннем друкаваных матэрыялаў і тэхнічных сродкаў навучання;
- ♦ ажыццяўляць самакантроль і ўзаемакантроль у працэсе ўзаемадзеяння;
- ♦ супастаўляць моўныя з'явы ў роднай і замежнай мовах;
- ♦ выкарыстоўваць даведачны апарат вучэбнага дапаможніка, іншых вучэбных матэрыялаў і слоўнікі.

Вучні п а в і н н ы в ы к а р ы с т о ў в а ц ь **набыты моўны, маўленчы**

і сацыякультурны вопыт для:

- ♦ зносін з прадстаўнікамі іншых краін, арыентацыі ў сучасным полікультурным свеце;
- ♦ атрымання звестак, неабходных у адукацыйных і самаадукацыйных мэтах, з іншамоўных крыніц інфармацыі (у тым ліку праз інтэрнэт);
- ♦ развіцця добразычлівых і паважлівых адносін да прадстаўнікоў іншых краін;
- ♦ вывучэння каштоўнасцей сусветнай культуры, культурнай спадчыны і дасягненняў іншых краін і азнаямлення прадстаўнікоў замежных краін з культурай і дасягненнямі Рэспублікі Беларусь;
- ♦ аказання дапамогі замежным гасцям у сітуацыях штодзённых зносін.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА ПРАДМЕТА

105/175 гадзін

ПРАДМЕТНА-ТЭМАТЫЧНЫ ЗМЕСТ ЗНОСІН

Сфера зносін	Прадметна-тэматычн	Камунікатыўныя задачы
		у канцы года вучань павінен умець
Сацыяльна-бытавая	Сям'я	<ul style="list-style-type: none"> • Выказаць сваю думку пра ролю сям'і ў жыцці грамадства; • апісаць сучасную сям'ю ў Рэспубліцы Беларусь і ў краіне вивучаемай мовы; • расказаць пра сямейныя святы і традыцыі ў Рэспубліцы Беларусь; • распытаць пра сямейныя святы і традыцыі ў краіне вивучаемай мовы;
Вучэзна-працоўная	Выбар прафесіі	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць аб прафесіях, запатрабаваных у сучасным грамадстве; • распытаць пра папулярныя прафесіі ў краіне вивучаемай мовы; • абгрунтаваць свой выбар прафесіі;
Сацыяльна-культурная	Нацыянальны характар	<ul style="list-style-type: none"> • Апісаць асаблівасці нацыянальнага характару беларусаў; • абмеркаваць асаблівасці нацыянальнага характару

Сфера зносін	Прадметна - тэматычн	Камунікатыўныя задачы
		у канцы года вучань павінен умець
		<ul style="list-style-type: none"> параўнаць асаблівасці нацыянальнага характару прадстаўнікоў розных краін; выказаць і абгрунтаваць сваю думку наконт стэрэатыпных уяўленняў пра нацыянальны характар;
	Міжна-роднае супрацоўніцтва	<ul style="list-style-type: none"> Расказаць пра магчымасці кантактаў з замежнымі равеснікамі ў сучасным свеце; распытаць пра кантакты з замежнымі равеснікамі; расказаць пра культурныя сувязі Рэспублікі Беларусь з іншымі краінамі; абгрунтаваць важнасць
Сацыяльна - пазнавальная	Турызм	<ul style="list-style-type: none"> Расказаць пра значэнне турызму ў жыцці сучаснага чалавека; абмяняцца думкамі пра розныя віды турызму; распытаць пра найбольш папулярныя віды турызму ў краіне вывучаемай мовы; зрабіць запыт інфармацыі, неабходнай для падарожжа, у турыстычным агенстве; выказаць сваё меркаванне пра перспектывы развіцця турызму ў Рэспубліцы Беларусь.

Сфера зносін	Прадметна - тэматычн	Камунікатыўныя задачы
		у канцы года вучань павінен умець
	Экалогія	<ul style="list-style-type: none"> • Расказаць пра асноўныя экалагічныя праблемы сваёй краіны; • распытаць пра асноўныя экалагічныя праблемы краіны вывучаемай мовы; • даказаць неабходнасць аховы навакольнага асяроддзя;
	Сацыя-культурны партрэт Рэспублікі Беларусь і краін вывучаемай мовы	<ul style="list-style-type: none"> • Паказаць сацыякультурны партрэт Рэспублікі Беларусь; • апісаць сацыякультурны партрэт краін вывучаемай мовы; • <i>параўнаць сацыякультурны партрэт Рэспублікі Беларусь і краіны вывучаемай мовы;</i> • <i>абмеркаваць сучаснае</i>

ПАТРАБАВАННІ ДА ПРАКТЫЧНАГА ВАЛОДАННЯ ВІДАМІ МАЎЛЕНЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Успрыманне і разуменне маўлення на слых

Вучні павінны **р а з у м е ц ь** на слых пры непасрэдных зносінах і ў гука-/відэазапісе:

- ♦ асноўны змест аўдыя- і відэатэкстаў, якія пабудаваны на вы- вучаным матэрыяле і змяшчаюць 3—4 % незнаёмых слоў;
- ♦ адносна поўна разумець змест тэкстаў, якія пабудаваны на вывучаным матэрыяле і змяшчаюць 2—3 % незнаёмых слоў, пра значэнне якіх можна здагадацца.

Віды тэксту: апавяданне, інтэрв'ю, аб'ява, размова па тэлефоне, фрагмент радыёпраграмы, відэафільма, тэленавіны.

Працягласць гучання тэксту: 2—3 мін.

Гаварэнне

Дыялагічнае маўленне

Вучні павінны **ў м е ц ь**:

- ♦ удзельнічаць у абмеркаванні тэм і праблем, вызначаных прадметна-тэматычным зместам маўлення;
- ♦ абгрунтоўваць сваю думку;

- ♦ абменьвацца фактычнай інфармацыяй з некалькімі ўдзельнікамі зносін і даваць ацэнку атрыманай інфармацыі.

Віды дыялогу: дыялог-распытванне, дыялог — абмен думкамі, інтэрв'ю, дыялог-разважанне, палілог.

Колькасць рэплік на кожнага суб'ядніка: 7—8.

Маналагічнае маўленне

Вучні павінны ў м е ц ь: ***

- ♦ апісваць і параўноўваць прадметы, факты, з'явы;
- ♦ расказваць пра пачутае/прачытанае/убачанае;
- ♦ спалучаць апісанне і апавяданне з разважаннем і выказваннем асабістай ацэнкі;
- ♦ разважаць пра факты, падзеі, аргументаваць свой пункт гледжання, рабіць вывады.

Віды маналагічнага выказвання: апісанне, параўнанне, апавяданне, разважанне, ацэнчнае меркаванне.

Аб'ём выказвання: не менш чым 15—20 фраз.

Чытанне

Вучні павінны р а з у м е ц ь тэксты з рознай паўнатай, дакладнасцю і глыбінёй пранікнення ў іх змест у залежнасці ад віду чытання:

- ♦ асноўны змест аўтэнтычных мастацкіх, навукова-папулярных і публіцыстычных тэкстаў (азнаямленчае чытанне);
- ♦ поўна і дакладна разумець змест аўтэнтычных мастацкіх і навукова-папулярных тэкстаў (вывучальнае чытанне);

у м е ц ь:

- ♦ знаходзіць неабходную/значную інфармацыю ў тэкстах розных жанраў (праглядальнае/пошукавае чытанне);
- ♦ вызначаць галоўную ідэю і задуму аўтара, у тым ліку выражаных імпліцытна.

Тэксты, прызначаныя для азнаямленчага чытання, могуць уключаць да 4—6 % незнаёмых слоў, пра значэнне якіх можна здагадацца. Аб'ём тэксту: прыкладна 3000—4000 друкаваных знакаў з прабеламі.

Тэксты для вывучальнага чытання могуць уключаць да 3—5 % незнаёмых слоў, раскрыццё значэння якіх магчыма пры выкарыстанні двухмоўнага слоўніка. Аб'ём тэксту: прыкладна 2500—3500 друкаваных знакаў з прабеламі.

Для навучання праглядальнаму/пошукаваму чытання мэтазгодна

выкарыстоўваць адзін або некалькі тэкстаў прагматычнага характару.

Віды тэксту: апавяданне, артыкул у газеце/часопісе, дзелавое пісьмо, прыватнае пісьмо, анкета, рэзюмэ, справаздача, вэб-старонка, e-mail, турыстычны буклет/брашура, рэклама.

Пісьмовае маўленне

Вучні павінны ў м е ц ь прадуцыраваць нескладаныя віды пісьмовых тэкстаў у адпаведнасці з нормамі, прынятымі ў краіне вывучаемай мовы:

- ♦ пісаць віншаванні, запрашэнні, прыватныя пісьмы;
- ♦ пісаць нескладаныя дзелавыя пісьмы;
- ♦ пісаць аўтабіяграфію, запаўняць анкету;
- ♦ складаць рэзюмэ па змесце праслуханага/прачытанага тэксту;
- ♦ пісаць сачыненне на прапанаваную тэму.

Аб'ём тэксту: не менш чым 110—170 слоў.

МОЎНЫ МАТЭРЫЯЛ

АНГЛІЙСКАЯ МОВА

Фанетыка

Удасканаленне слыхавымаўленчых і рытміка-інтанацыйных навыкаў вучняў на аснове вывучаемага моўнага і маўленчага матэрыялу.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1970—2300 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 1310—1920 лексічных адзінак.

Сродкі міжфразавай сувязі: *however, nevertheless, etc.*

Словаўтварэнне: суфіксы прыметнікаў: *-ian, -an*; прыстаўка дзеясловаў *en-*.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Артыкль: сістэматызацыя правіл ужывання артыкля.

Займеннік: сістэматызацыя асноўных тыпаў.

Дзеяслоў: сістэматызацыя часавых форм дзеясловаў.

Мадальны дзеяслоў: сістэматызацыя мадалных дзеясловаў па значэнні.

Прыназоўнік: прыназоўнікі з дзеясловамі.

Сінтаксіс

Умоўны лад у складаназалежных сказах нерэальнай умовы, якія

адносяцца да цяперашняга, будучага і прошлага часу.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

Словаўтварэнне: суфіксы назоўнікаў *-dom, -hood, -ism, -ese*.

Дзеяслоў: сцвярджальныя, адмоўныя і пыталыныя формы дзеясловаў у *Present Perfect Passive, Past Perfect Passive, Future Perfect Continuous*.

Герундыяльныя і дзеепрыметныя звароты.

Звароты з фармальным дзейнікам.

Суб'ектны інфінітыўны зварот *Complex Subject*.

Злучнік: сістэматызацыя злучнікаў і злучальных слоў.

*Дапасаванне дзейніка і выказніка.

НЯМЕЦКАЯ МОВА

Фанетыка

Удасканаленне слыхавымаўленчых і рытміка-інтанацыйных навыкаў вучняў на аснове вывучаемага моўнага і маўленчага матэрыялу.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1970—2300 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 1310—1920 лексічных адзінак.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Дзеяслоў: умоўны лад. *Die würde-Form ... Infinitiv* для выказвання ветлівай прапановы, просьбы, парады, рэкамендацыі.

Präteritum Konjunktiv для выражэння нерэальнага дзеяння ў цяперашнім часе.

Сінтаксіс

Складаназалежныя сказы: даданыя ўступальныя сказы са злучнікамі *obwohl, obgleich*. Складаназалежныя сказы (сістэматызацыя).

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

Plusquamperfekt Konjunktiv для выражэння нерэальнага дзеяння ў мінулым.

ФРАНЦУЗСКАЯ МОВА

Фанетыка

Удасканаленне слыхавымаўленчых і рытміка-інтанацыйных навыкаў вучняў на аснове вывучаемага моўнага і маўленчага матэрыялу.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1940—2300 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 1310—1920 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: сістэматызацыя спосабаў словаўтварэння ў французскай мове. *Словаскладанне:* назоўнік+назоўнік; прыметнік+назоўнік; дзеяслоў+назоўнік; назоўнік+прыназоўнік+назоўнік.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Сістэматызацыя ўжывання: назоўнікаў; прыметнікаў у звычайнай, вышэйшай і найвышэйшай ступенях; прыслоўяў; прыназоўнікаў; злучнікаў; трывальна-часавых форм дзеяслова.

Сінтаксіс

Дапасаванне часоў. Прамае і ўскоснае пытанне. Парадак слоў у апавядальных, клічных і пабуджальных сказах. Сістэматызацыя ўжывання розных тыпаў складаназлучанага і складаназалежнага сказаў.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

Дзеяслоў: неасабовая форма дзеяслова *le gérondif*.

Le conditionnel passé. Le subjonctif passé.

*Множны лік складаных назоўнікаў.

ІСПАНСКАЯ МОВА

Фанетыка

Удасканаленне слыхавымаўленчых і рытміка-інтанацыйных навыкаў вучняў на аснове вывучаемага моўнага і маўленчага матэрыялу.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1970—2300 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 1310—1920 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: суфіксы назоўнікаў: *-ador, -edor, -idor, -ario, -aje, -miento, -ura, -idad, -anza, -ez, -eza*; суфікс дзеясловаў: *-izar*; прыстаўкі: *en(m)-, ante-, entre-, ex-, ultra-, extra-, sobre-, sub-, pro-, trans-*.

Сістэматызацыя спосабаў словаўтварэння.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Артыкль: сістэматызацыя ўжывання артыкля. Адсутнасць артыкля.

Займеннік: прыназоўнікавая і беспрыназоўнікавая формы асабовых

займеннікаў у якасці прамых і ўскосных дапаўненняў.

Дзеяслоў: Modo Subjuntivo ў самастойных сказах.

Дапасаванне часоў.

Простая і ўскосная мова. Перавод прастай мовы ва ўскосную.

С і н т а к с і с

Складаназалежныя сказы з даданымі ўмовы I і II тыпаў.

Граматычны матэрыял для рэцэптыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

*Адносныя займеннікі: *que, quien/es; cual/cuales, el cual, la cual, los cuales, las cuales, lo cual; cuyo/a, cuyos/as.*

*Азнямленне з асаблівасцямі і ўжываннем дзеясловаў у *Plus-cuamperfecto de Subjuntivo.*

*Азнямленне з канструкцыяй *Ac. + Inf.* і канструкцыямі з герундыем: *ir, andar, llevar, seguir, continuar + Gerundio.*

С і н т а к с і с

Даданыя сказы ўмовы III і змешанага тыпаў.

КИТАЙСКАЯ МОВА

ПАТРАБАВАННІ ДА ПРАКТЫЧНАГА ВАЛОДАННЯ ВІДАМІ МАУЛЕНЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Успрыманне і разуменне маўлення на слых

Вучні павінны р а з у м е ц ь на слых пры непасрэдных зносінах і ў гука-/відэазапісе:

- ♦ асноўны змест аўдыя- і відэатэкстаў, якія пабудаваны на вы- вучаным матэрыяле і змяшчаюць 3—4 % незнаёмых слоў;
- ♦ адносна поўна разумець змест тэкстаў, што пабудаваны на вывучаным матэрыяле і змяшчаюць 2—3 % незнаёмых слоў, пра значэнне якіх можна здагадацца.

Віды тэксту: апавяданне, інтэрв'ю, аб'ява, размова па тэлефоне, фрагмент радыёпраграмы, відэафільма, тэленавіны.

Працягласць гучання тэксту: 2—3 мін.

Гаварэнне

Дыялагічнае маўленне

Вучні павінны ў м е ц ь:

- ♦ удзельнічаць у абмеркаванні тэм і праблем, вызначаных прадметна-тэматычным зместам зносін; абгрунтоўваць сваю думку;
- ♦ абменьвацца фактычнай і ацэначнай інфармацыяй з некалькімі ўдзельнікамі зносін.

Віды дыялогу: дыялог-распытванне, дыялог — абмен думкамі, інтэрв'ю, дыялог-абмеркаванне, палілог.

Колькасць рэплік на кожнага суб'ядніка: 7—8.

Маналагічнае маўленне

Вучні павінны ў м е ц ь:

- ♦ апісваць і параўноўваць прадметы, факты, з'явы;
- ♦ расказаць пра пачутае/прачытанае/убачанае; спалучаць апісанне і апавяданне з разважаннем і выказваннем аса-бістай ацэнкі;
- ♦ разважаць пра факты, падзеі, аргументаваць свой пункт гледжання, рабіць вывады.

Від маналагічнага выказвання: апісанне, параўнанне, апавяданне, разважанне.

Аб'ём выказвання: не менш чым 15—20 фраз.

Чытанне

Вучні павінны р а з у м е ц ь:

- ♦ тэксты, якія напісаны з дапамогай іерогліфаў, з рознай паўнатай, дакладнасцю і глыбінёй пранікнення ў іх змест у залежнасці ад віду чытання:
- ♦ асноўны змест аўтэнтычных мастацкіх, навукова-папулярных і публіцыстычных тэкстаў (азнаямленчае чытанне);
- ♦ поўна і дакладна разумець змест аўтэнтычных мастацкіх і навукова-папулярных тэкстаў (вывучальнае чытанне);

ў м е ц ь:

- ♦ знаходзіць неабходную/значную інфармацыю ў тэкстах розных жанраў (праглядальнае/пошукавае чытанне);
- ♦ вызначаць галоўную ідэю і задуму аўтара, у тым ліку вы-ражаныя імпліцытна.

Тэксты, прызначаныя для азнаямленчага чытання, могуць уключаць да 4—6 % незнаёмых слоў, пра значэнне якіх можна здагадацца. Аб'ём тэксту: 0,75—1,0 старонка.

Тэксты для вывучальнага чытання могуць уключаць да 3—5 % незнаёмых слоў, раскрыццё значэння якіх магчыма пры выкарыстанні двухмоўнага слоўніка. Аб'ём тэксту: 0,5—0,75 старонкі.

Для навучання праглядальнаму/пошукаваму чытання мэтазгодна выкарыстоўваць адзін або некалькі тэкстаў прагматычнага характару.

Віды тэксту: апавяданне, артыкул у газеце/часопісе, дзелавое пісьмо,

прыватнае пісьмо, анкета, рэзюмэ, справаздача, вэб-старонка, e-mail, турыстычны буклет/брашура, рэклама.

Вучні павінны ў мецэ чытаць іерогліфы (250—1500 адзінак).

Пісьмовае маўленне

Вучні павінны ў мецэ прадудыраваць нескладаныя віды пісьмовых тэкстаў, якія напісаны з дапамогай іерогліфаў, у адпаведнасці з нормамі, прынятымі ў краіне вывучаемай мовы:

- ♦ пісаць віншаванні, запрашэнні, прыватныя пісьмы;
- ♦ пісаць нескладаныя дзелавыя пісьмы;
- ♦ пісаць аўтабіяграфію, запаўняць анкету;
- ♦ састаўляць рэзюмэ па змесце праслуханага/прачытанага тэксту;
- ♦ пісаць сачыненне па прапанаванай тэме.

Аб'ём тэксту: 110—170 слоў (да 1 старонкі).

Вучні павінны ў мецэ пісаць іерогліфы (250—1250 адзінак).

МОЎНЫ МАТЭРЫЯЛ

Фанетыка

Удасканаленне слыхавымаўленчых і рытміка-інтанацыйных навыкаў вучняў на аснове вывучаемага моўнага і маўленчага матэрыялу.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 230—280 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 200—280 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём прадуктыўнай лексікі: 1970—2300 лексічных адзінак.

Агульны аб'ём рэцэптыўнай лексікі: 1310—1920 лексічных адзінак.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Сістэматызацыя розных тыпаў апавядальных і пыталых сказаў, складаназлучаных і складаназалежных сказаў, сказаў з інверсійным парадкам слоў, тыпаў дзеяслоўнага дапаўнення, прыслоўяў, прыназоўнікаў, ужывання 的, 地, 得, 了, фразавых мадальных часціц, катэгорый выражэння часу.

Пры заканчэнні навучання на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі (базавы ўзровень) вучні павінны:

в е д а ц ь:

- ♦ асноўныя артыкуляцыйныя і рытміка-інтанацыйныя асаблівасці афармлення выказвання на вывучаемай замежнай мове;

- ♦ камунікатыўна значныя і стылістычна афарбаваныя лексічныя адзінкі (словы і ўстойлівыя словазлучэнні), нормы іх словаўжывання ў адпаведнасці з сітуацыяй зносін і спосабы словаўтварэння;
- ♦ граматычныя з'явы і асаблівасці іх ужывання ў вусным і пісьмовым маўленні ў адпаведнасці з камунікатыўнымі задачамі;
- ♦ нацыянальна-культурную спецыфіку народаў краін вывучаемай мовы і асаблівасці іх маўленчых і немаўленчых паводзін;
- ♦ асноўныя рацыянальныя спосабы і прыёмы ажыццяўлення вучэбна-пазнавальнай дзейнасці;
- ♦ асноўныя вербальныя сродкі і невербальныя спосабы пера-адолення цяжкасцей у час зносін;

у м е ц ь:

- ♦ афармляць вусныя і пісьмовыя выказванні ў адпаведнасці з фанетычнымі, лексічнымі і граматычнымі нормамі вывучаемай мовы для вырашэння больш складаных камунікатыўных задач у стандартных і нестандартных сітуацыях зносін з высокай ступенню рэпрадуктыўнасці;
- ♦ разумець/выбіраць інфармацыю з аўтэнтычных і часткова адаптаваных тэкстаў з рознай ступенню дакладнасці, глыбіні і паўнаты пры чытанні і ўспрыманні маўлення на слых і інтэрпрэтаваць успрымаемую інфармацыю;
- ♦ прадстаўляць сваю краіну і яе культуру ва ўмовах іншамоўнай міжкультурнай камунікацыі; ажыццяўляць узаемадзеянне з прадстаўнікамі краін вывучаемай мовы з улікам асаблівасцей іх нацыянальна-культурнай спецыфікі і норм маўленчых і немаўленчых паводзін;
- ♦ выкарыстоўваць дадатковыя вербальныя сродкі і невербальныя спосабы вырашэння камунікатыўных задач ва ўмовах дэфіцыту наяўных моўных і маўленчых сродкаў;
- ♦ ажыццяўляць самастойную вучэбна-пазнавальную дзейнасць; выкарыстоўваць даведачна-інфармацыйныя крыніцы, у тым ліку на замежнай мове;

в а л о д а ц ь:

- ♦ фанетычнымі, лексічнымі і граматычнымі нормамі вывучаемай замежнай мовы, дастатковымі для вырашэння камунікатыўных задач у стандартных і нестандартных сітуацыях міжкультурнай камунікацыі;

- ♦ прадуктыўнымі відамі іншамоўнай маўленчай дзейнасці (гаварэнне, пісьмовае маўленне) з дастатковай ступенню самастойнасці, захоўваючы сацыякультурныя нормы маўленчых паводзін;
- ♦ рэцэптыўнымі відамі маўленчай дзейнасці (чытанне і ўспрыманне і разуменне маўлення на слых) з рознай ступенню дакладнасці, паўнаты і глыбіні разумення аўтэнтчных і часткова адаптаваных тэкстаў і інтэрпратаваць успрымаемую інфармацыю;
- ♦ здольнасцю знаходзіць падабенства і адрозненні паміж узаемадзейнымі культурамі і ўлічваць іх у працэсе міжкультурных зносін;
- ♦ асноўнымі рацыянальнымі спосабамі і прыёмам і ажыццяўлення самастойнай вучэбна-пазнавальнай дзейнасці па авалоданні замежнай мовай;
- ♦ агульнымі і спецыяльнымі вучэбнымі ўменнямі для ажыццяўлення самастойнай вучэбна-пазнавальнай дзейнасці па вывучэнні замежнай мовы.

Пры заканчэнні навучання на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі (павышаны ўзровень) вучні павінны:

в е д а ц ь:

- ♦ артыкуляцыйныя і рытміка-інтанацыйныя асаблівасці афармлення выказвання на замежнай мове з улікам фанетычнай варыятыўнасці;
- ♦ лексічныя адзінкі (словы, устойлівыя словазлучэнні і фра-зеалагізмы) з улікам іх стылістычнай неабмежаванасці ў сучаснай замежнай мове, асаблівасці іх словаўжывання і спосабы словаўтварэння;
- ♦ асаблівасці функцыянавання граматычных з'яў у вусных і пісьмовых зносінах;
- ♦ сістэму нацыянальна-культурных каштоўнасцей народаў краін вывучаемай мовы і стэрэатыпы іх маўленчых і немаўленчых паводзін;
- ♦ рацыянальныя спосабы і прыёмы ажыццяўлення і самаацэнкі вучэбна-пазнавальнай дзейнасці;
- ♦ стратэгіі рашэння камунікатыўных задач ва ўмовах дэфіцыту наяўных моўных і маўленчых сродкаў;

у м е ц ь:

- ♦ афармляць вусныя і пісьмовыя выказванні ў адпаведнасці з фанетычнымі, лексічнымі і граматычнымі нормамі вывучаемай мовы для вырашэння шырокага спектра камунікатыўных задач у стандартных і нестандартных сітуацыях зносінаў з высокай ступенню прадуктыўнасці; вар'іраваць моўныя і маўленчыя сродкі;
- ♦ разумець/выбіраць інфармацыю з аўтэнтчных і часткова адаптаваных тэкстаў з рознай ступенню дакладнасці, глыбіні і паўнаты

пры чытанні і ўспрыманні мовы на слых і інтэрпрэтаваць успрымаемую інфармацыю; даваць ацэнку на аснове разумення ідэі тэксту;

- ♦ прадстаўляць сваю краіну і яе культуру ва ўмовах іншамоўнай міжкультурнай камунікацыі; выдзяляць агульнае і рознае ў культуры роднай краіны і краін вывучаемай мовы; ажыццяўляць узаемадзеянне з прадстаўнікамі краін вывучаемай мовы з улікам асаблівасцей іх нацыянальна-культурнай спецыфікі і норм маўленчых і немаўленчых паводзін;

- ♦ выкарыстоўваць кампенсаторныя стратэгіі ў розных відах маўленчай дзейнасці ва ўмовах дэфіцыту моўных і маўленчых сродкаў;

- ♦ ажыццяўляць і ацэньваць самастойную вучэбна-пазнавальную дзейнасць па авалоданні замежнай мовай;

в а л о д а ц ь:

- ♦ фанетычнымі, лексічнымі і граматычнымі нормаў вывучаемай замежнай мовы, дастатковымі для вырашэння камунікатыўных задач у стандартных і нестандартных сітуацыях міжкультурнай камунікацыі з улікам варыятыўнага выкарыстання моўных сродкаў у вуснай і пісьмовай формах міжкультурнай камунікацыі;

- ♦ прадуктыўнымі відамі іншамоўнай маўленчай дзейнасці (гаварэнне, пісьмовае маўленне) з высокай ступенню самастойнасці і ініцыятыўнасці, здольнасці інтэрпрэтаваць, рабіць абагульненні і высновы, аргументаваць выказаныя палажэнні, захоўваючы сацыякультурныя нормы маўленчых паводзін;

- ♦ рэцэптыўнымі відамі маўленчай дзейнасці (чытанне, успрыманне і разуменне маўлення на слых) з рознай ступенню дакладнасці, паўнаты і глыбіні разумення зместу аўтэнтчных і часткова адаптаваных тэкстаў, інтэрпрэтаваць успрынятую інфармацыю і даваць ёй ацэнку;

- ♦ сістэмай сацыякультурных норм вывучаемай замежнай мовы; уменнямі выяўляць падабенства і адрозненні паміж узаемадзеяльнымі культураў і ўлічваць іх у працэсе міжкультурных зносін;

сукупнасцю рацыянальных спосабаў і прыёмаў ажыццяўлення